

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

Aquest número 10 cts. per tot Espanya

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

Informacions de LA CAMPANA DE GRACIA

Les tavernes i la gent de taverna

Per ENRIC LLUELLES

DE LA TAVERNA AL BAR

Molts anys enrera, quan encara travessaven la urbs els tramvies de cavalls, les "Catalanes" i els "Rippers", vaig començar, per bé que era un brivall, a conèixer la taverna.

No faig pas referència a la taverna considerada en el seu aspecte plàstic; hi ha molta gent que està convençuda de conèixer-la, perquè creu que un taulell amb dues

suetud s'hi congregava, triava aquelles que tenien més afinitat a la llur manera de sentir.

Els mateixos taverners, els amos, ja us manifestaven tot seguit el to de l'establiment. Uniformats, els haurieu confós. Tots solien vestir de la mateixa manera. A l'estiu, calces de fil a ratlles, faixa negra, armilla i mànegues de camisa; a l'hivern una sola variant en la indumentària: les calces i l'armilla es tornaven de vellut. La dife-

La taverna, l'esperit de la taverna depenia precisament d'això: de què l'amo fos el senyor Amigó, En Pau o En Jaumet.

Jo he tingut ocasió de conèixer-les en els tres matisos expressats, i pegant una llambregada retrospectiva, fent un recull de records passats, penso poder definir uns quants establiments en llur aspecte particular.

Començaré per parlar de "La Pansa" de la Ronda de Sant Pau, prop del Mercat de Sant Antoni i de les Escoles Pies.

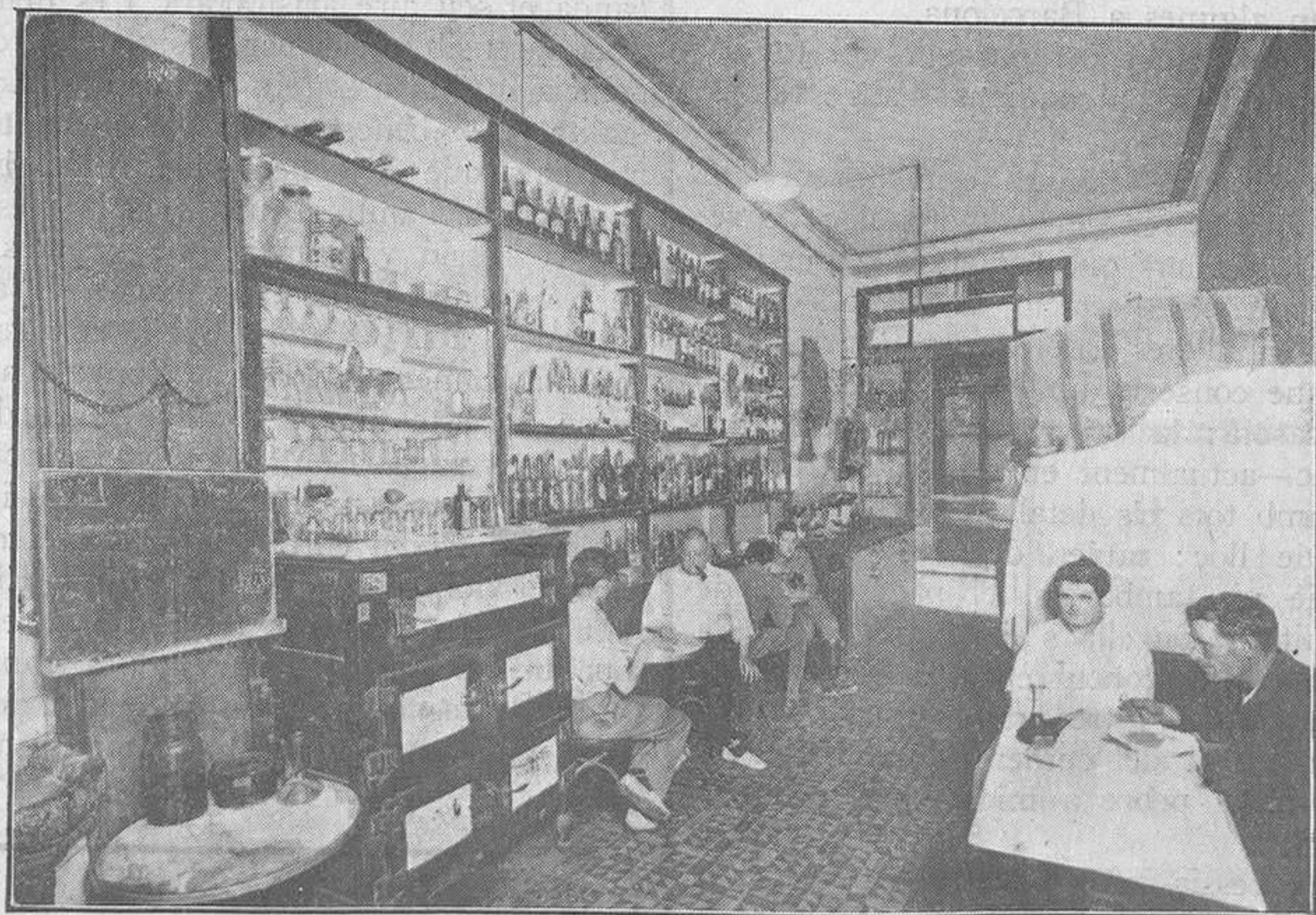
"La Pansa", avui, ha esdevingut un bar. "La Pansa" d'aquells temps, "La Pansa" taverna, tenia per a mi un encís subjugador. Quan els diumenges al matí m'hi portava l'oncle a fer la "sarsa", em semblava talment que anés a Festa Major!... Quin aldarull!... Quina congregació de

bevien, drets, de cara al taulell; els que ja ho havien fet, dispersats en grups, ací i allà, debatent els temes de preferència.

No cregueu pas que fos aquell un denigrant espectacle de borratxeria... Oh, no; la copeta era l'excusa. L'important, l'essencial, era la reunió diumengera dels camarades. Pot dir-se que allò era la Meca dels obrers en un intercanvi d'ideals que defensaven o rebatien en discussions abrandades d'entusiasme. Tots els estaments obrers hi tenien la llur representació, com la hi tenen en la Societat de les Nacions les Potències que són alguna cosa. Hi veïeu els escultors tallistes amb la bata de fil cru fins als peus, sabates i barret tou; els mecànics lluint el vestit blau-tina, net i polít, i gorra de seda negra; els cotxers del tramvia amb la brusa francesa, d'un blau mora-

La taverna d'"El Canari de La Garriga"

La taverna d'"El Sabre"

aixetes, un bujol i unes restelleres de botes classificades, són els únics elements que donen aparença, fesomia i caràcter propi a aquesta mena d'establiments, dels quals, avui, en resten ja tan pocs a Barcelona.

L'esperit de la taverna és tot altra cosa que la seva carcassa decorativa (?), i té una complexitat insospitada a primer cop d'ull. Per bé que quasi totes seguisin un pla tradicional d'instal·lació, que en ben poca cosa les diferenciava, segons el lloc en què es trobaven emplaçades i la parròquia que les freqüentava, adquirien un matis peculiar que les distingia donant-los un inconfusible caràcter propi. Com les persones, tenien el seu esperit, i la gent, que de con-

rència depenia del caràcter; caràcter que encara no sabem del cert si era l'establiment i la parròquia qui el donava a l'amo, o bé si era l'amo qui el donava a la parròquia i a l'establiment. El cas és que darrera un taulell construït com els altres, i d'unes botes col·locades en bancals iguals a tots els bancals i fetes pel mateix procediment i de les mateixes fustes, us trobàveu amb un amo seriós, greu i prossopopèic que els concurrents tractaven amb gran respecte i li deien "Senyor Amigó", posem per cas; altres vegades, l'amo era "En Pau", i el tractaven de "vós"; altres era simplement "En Jaumet", i li deien "tu", així de nos a nos, com si fos un més de la colla.

gent!... Quin xerroteig desficiós!... Quin filar discussions de treball o de política o de cavalls...

De mirar el taulell n'hi havia per marejar-se. Quin tragí el dels mossos a emplenar copetes i quina pressa la dels bevedors a buidar-les!

L'establiment, ple de gom a gom; els que

denc, ornada amb discretes broderies del mateix to i penjant del coll els dos cordons de passamaneria rematats amb una borleta de seda; sabates d'una peça, negres o rosses—negres, generalment—, gorra abonyegada de seda i la tralla penjant al coll o a la mà. Els vidriers solien vestir de blau, com els mecànics.

Cada ofici havia adoptat una mena "d'uniforme voluntari" que li donava caràcter professional i el distingia. Semblava com si aquella bona gent tingués la vanitat de donar a conèixer públicament l'ofici a què es dedicava. Vanitat més comprensible i lloable que la d'ostentar medalles i altres distintius allegòrics per a palesar aficions o recordar fets que no tenen la noblesa ni la valor altíssima del treball per a ésser manifestats orgullosament als ulls del poble amb distingiments honorífics...

Aquest entrar i sortir de gent i aquest mai no acabar de discussions, solia durar de les deu del matí a les dues de la tarda...

"La Pansa" avui, ha evolucionat. Avui ja és un bar, tot un bar; però conserva encara alguns trets de llavors, un tènue rastre del passat que no li ha llevat del tot als meus ulls aquella simpatia inesborrable que fa dels records plaents de joventesa una reguera lluminosa que ens segueix arreu, per sempre més, aclarint-nos el camí de la vida com una rialla dolça.

LA TAVERNA DE BARRI

La taverna de barri, era en el temps del seu predomini, el lloc d'esbarjo preferit dels obrers.

Per als estaments populars, el fet d'anar al cafè tenia un cert caràcter solemniàl. Al cafè s'hi anava amb la família de tant en tant, en diades assenyalades o bé per a puntualitzar fora casa la celebració d'un sant. La taverna, però, era de consuetud el matahores del *Pater Familias*. Unes partidetes de *truc* o de *barrotada*, uns llobins que passaven de mà a mà i unes discussions sobre els temes més oposats constituïen el programa diumenge de tarda fins a l'hora de sopar.

La Parròquia d'aquests establiments tenia un agrados caire familiar. Regnava en ella la més admirable cordialitat. Constituïda en majoria per veïns, hom no hi acudia pas per a beure solament, sinó per a reunir-s'hi en bona camaraderia i passar bonament l'estona. Només cal recordar els títols amb què els propietaris es complaven de batejar-los per endevinar el caràcter d'intimitat que pretenien: "La Tranquil·litat", "La Alegria", "La Amistad", "La Paz del barrio"...

I, veritablement, amistat, alegria, tranquil·litat i pau era ço que, generalment, hom hi trobava. L'alegria solia manifestar-s'hi amb chors improvisats de *tenorins escardalencs* i de *segons cavernosos* que hi caragaven cada vals i cada americana que enternien les pedres; l'amistat prenia forma entre els jugadors de *truc* o de *manilla*, que amb tot i les discussions incisives provocades per una mala jugada, tornaven a compartir i a beure com si res no hagués passat. La pau era representada per l'amo que intervenia conciliador pel bon nom de la casa del barri i de la parròquia.

D'aquestes tavernes de barriada encara en resten algunes a Barcelona.

Tampoc no han desaparegut del tot alguns dels típics parroquians d'altre temps, addictes a elles.

Per a citar-ne algunes esmentarem "El Sabre", del carrer del Comerç, lloc de reunió dels recaders que parteixen a llur destí respectiu per l'estació de M. Z. A.; a "Cà'n Forquillettes", del carrer Rauric—una de les que conserva amb més puresa el caràcter casolà; la del carrer Nou de Sant Francesc—actualment en reforma—, que es manté amb tots els detalls propis i característics de lloc: taules de fusta negroses, bancs de pi, tamborets, el pagès típic de terra cuita... En ella s'hi congrega avui la més abigarrada concurrència a berenar caragols, musclos i altres guisos coents, en els quals la gràcia del cuiner es manifesta en espolsar-hi el pebre a mida justa per traquejar fi.

Una travessia més amunt del carrer d'Escudellers, al de Còdols, n'hi havia una altra preferentment visitada per en Peius Gener i un estol de joves amants de les lletres, que l'acompanyaven i dels quals recordem en Roure Torrent, en Plàcid Vidal, en Miquel Tolrà, l'Avallenilla, etc... Alguns d'ells han adquirit renom i prestigi; d'altres s'han confós en l'onada tèrbola dels humils lluitadors innomïnats...!

I posats a parlar de tavernes freqüentades per intellectuals i artistes, no volem passar per alt la del carrer Petritxol, en la qual, en les darreries de la seva vida solia matar-hi l'estona el plorat mestre Angel Gui-

merà, compartint amb els obrers, sense buidar mai una sola copa que no fos d'aigua; ni "La Morera", del carrer de l'Hospital, feude nocturn de l'eminent actor Enric Borràs, quan encara havia d'anar a Madrid, dels periodistes Costa i Jordà, del genial caricaturista Bagaria, que tampoc no ens havia deixat encara, i de molts d'altres... Ni d'"El Canari de la Garriga", el Ritz del ram tavernari, que ha sapigut adoptar un artístic caient decoratiu, sense desvirtuar el seu caràcter originari. Es aquest el lloc preferit de les solemnitats tavernàries. En ell, les més distingides i altes personalitats de l'art i les lletres, solen celebrar-hi àpats de remembrança als temps passats; als temps de bohèmia en què menjaven ací i allà, a l'atzar, evitant l'antipàtica tirania de la dispesa.

Fullejar l'àlbum de signatures d'"El Canari de la Garriga", és com fullejar l'índex de l'aristocràcia del talent, il·lustrada amb pensaments, poesies i dibuixos dels mestres, nascuts a l'escalf de la saborosa vianda catalana i del vi espès i enardidor de les nostres vinyes.

LA TAVERNA DEL VICI

Finalment, ens resta a parlar d'una altra mena de taverna: la del vi, l'aiguardent, les cartes greixoses, l'embriaguesa i la ganyetada. La taverna sordida, ennegrida i llorda; la dels taules, *xorders*, *meuques*, *pispes*, *alcavotes* i pobrissalla professional... Aquestes sí que no han canviat en res, ni en el seu aspecte ni en el seu esperit. A dojo les trobareu per l'Arc del Teatre, carrer del Cid, Santa Madrona, etc...

La més popular, la més coneguda de totes, és "La Mina", que travessa de l'Arc del Teatre al carrer del Cid, i hom ha de pagar el tribut de passada al taulell: Qui no beu, passa.

Així ho expressa clarament un rètol molt visible col·locat a la porta d'entrada.

Com a bons amics de la urbanització i del progrés, no pretenem pas blasmar la instauració d'establiments que tendeixin a l'embelliment de la ciutat; però val a dir que la taverna tenia una simpatia i un caràcter més definit en els seus múltiples aspectes; més agrados que el del bar. El bar és una cosa híbrida; un entre-mig de cafè i taverna. El seu ambient no és de bons tros tan propici a la familiaritat i a l'espai com ho era la taverna de barriada; el bar és un cafè mistificat, una taverna pretençiosa que s'ha vestit de les festes. Té l'aire altiu i grotesc del nou ric, que vol actuar de noble i li manquen condicions. Se li veu una mica la de sota.

Per això veureu que molts bars, amb tot i la seva aparatositat decorativa deixa de banda el seu aire aristocràtic i es democratitza insensiblement per desig de la concurrència que hi assisteix de costum. La cordialitat i el benestar són els elements primordials que li donen vida. El poble ha triomfat de l'ambient una vegada més, i fa una regressió voluntària que va més enllà de les modes. Fins a les barriades aristocràtiques, a l'"Olympic-Bar", conegut antonomàsicament per "La Punyalada", hi regna aquesta alegria i aquesta cordialitat de què us parlava en les reunions nocturnes presidides per En Santiago Rusiñol i a les quals assisteixen entre altres, el mestre Pahissa, el violinista Costa, En Pujols, En Moraguetes, En Francesc Madrid i altres personalitats de la intel·lectualitat catalana, per a canviar les impressions del dia i del moment en la més admirable camaraderia.

Per causes alienes a nostra voluntat, aquesta setmana ens veiem privats de publicar el fulletí de

Un tros de paper

POBRE NICARAGUA!

El ministeri de Relacions Exteriors dels Estats Units ha declarat que fins que s'hagin celebrat les eleccions de 1928 no e retiraran les tropes ianquis del territori de Nicaragua.

Això vol dir que la sobirania d'aquesta petita nació centre-americana, que era precària ja des del desembarc de la infanteria de Marina ianqui en les seves costes, deixa definitivament d'existir.

Perquè la data assenyalada per a ocupar el pobre país envaït, no és més que un pretext per allargar la usurpació i cercar temps per a disfressar-la i consolidar-la.

En 1928 no se n'aniran tampoc de Nicaragua els soldats de l'oncle Sam.

Ja trobaran un subterfugi, ja s'empescaran qualsevol martingala per a seguir detentant el que no és seu.

Ja veureu com esclatarà alguna revolució, com hi haurà algun assassinat o robatori, incendi o assalt, que exigirà la intervenció ianqui en els afers nicaragüens.

I si l'escàndol internacional els obliga a deixar el mos, ja veureu com el departament d'Estat nordamericà s'arregla per a què a Nicaragua hi quedin en els llocs estratègics—Hisenda, Guerra, Presidència, etc.—instruments fidels de la seva política i dels seus interesos.

Breu: el plet de Nicaragua és plet perdut.

Als ianquis els convé que no es faci un canal entre l'Atlàntic i el Pacífic que inutilitzi el seu—el de Panamá—i a aquesta conveniència ho sacrifiquen tot.

Pobra Nicaragua!

El descobridor de la LA COCAINA Barceloneta

Dijous de la setmana passada uns quants amics ens assegnem a taula al costat d'En Josep Serra.

Apretava, aquella nit, la calor, i als nostres cors quelcom també cremava.

Tanmateix, als estòmacs hi havia un buit paorós, hi feia un fred que escruixia i la caldera demanava carbó.

L'àpat tenia lloc a la "Taberna del mal abrigo", que per aquella vegada, almenys, va resultar d'"abrigo", d'excel·lent "abrigo", i, des del punt de vista alimentici admirablement hospitalària i confortable.

Eren de la colla En Capdevila, En Lluelles, l'Opisso, En Barriobero, En Velilla, En Sanjuà, En Climent, etc., etc.

A Josep Serra ja el coneixen els nostres lectors pels "Diàlegs al vol" que a LA CAMPANA DE GRACIA durant cert temps ha vingut publicant.

Es, demés, autor d'una comèdia de costums dels pescadors de la Barceloneta, titulada "La taberna del mal abrigo".

Josep Serra és el Colom de la Barceloneta.

Les recerques del senyor Ulloa i dels erudits catalans han posat de moda els descobridors i nosaltres hem volgut retre homenatge d'admiraçió a qui ha trobat un continent inexplorat sense moure's del nostre moll.

No recordo qui va dir d'Espanya que havia descobert un nou món i no s'havia descobert a ella mateixa.

Aquesta paradoxa ens l'oferiria ara també Catalunya si fos cert que Colom era de Mallorca o de Sitges.

Els catalans hauríem voltat tota la terra, hauríem descobert Amèrica i les Indies i no coneixeríem la nostra ciutat, no hauríem vist fins ara el que tenim davant del nas.

Gràcies a Déu, gràcies als dramaturgs i als autors, anem descobrint poc a poc la Mediterrània, anem coneixent casa nostra.

Així l'"Amichatis" va explorar el districte V, En Francesc Madrid va trobar el "barrio chino" i En Serra ha descobert ara la Barceloneta.

Es clar que no totes aquestes descobertes tenen la mateixa importància.

L'"Amichatis" ha fundat una escola i ha creat una literatura, i el barri d'En "Paquito", de la seva exclusiva innovació, més que un barri "chino", sembla un barri per a "chinos".

El d'En Serra és, com el de l'"Amichatis" i el d'En Cristòfor Colom, un descobriment positiu i no una facècia imaginativa.

Perquè En Serra és modest i perquè no és mort encara no li fan un monument. Ja li fan.

Primer, el matarem de fam i a disgustos; després li aixecarem una estàtua. És la costum. És la manera que tenim els homes de venjar-nos del geni.

Per a què vegi En Serra que no tots som iguals i per a demostrar que no s'ha extingit l'esperit de justícia, uns quants amics hem proclamat a l'autor de "La taberna del mal abrigo", gran almirall de la Mediterrània i descobridor de la Barceloneta.

ANGEL SAMBLANCAT

QUI CREU A LA SEVA DONA S'ENGANYA. QUI NO LA CREU, ES

ENGANYAT

La cocaïna mata, però d'una faïso molt diferent d'altres potingues. Amb una senzilla fi-blada, deixant una partícula molt reduïda, n'hi ha prou i en sobra per a fer dormir, somniar i anar-lo esmicolant al pobre que ha caigut sota la seva grapa. Quins somnis deuen tenir, pobrets: unes disbauxes, alegria, riqueses, sensualitats, tot això ho veuen en mig del fum que se'ls posa a l'enteniment per la maleïda droga, i així poc a poc van perdent forces, s'aprimen, la cara es torna llarga, es van encorbant i els ossos els hi surten per la pell, restant només vestigis de l'home que, portat per una follia o per moltes coses més, s'ha deixat atansar a les resclloses d'aquest vici on quan es fa la primera reliscada es rodola avall, avall, a cercar repòs per a les seves desferres infectes a un sot fosc i brut on poden dormir sense somniar disbauxes, alegries, riqueses ni sensualitats.

Afigurem-nos en deixondir-se, l'estat en què es deuen trobar aquests infelços; en obrir els ulls en troben d'altres que els miren sense deuen venir una mandra estranya que ni esma expressió, com els d'ell mateix, i llavors els deuen tenir per a rebotre contra la paret la injecció buida que reposa allí al costat mirant-se'l amb aire triomfador i rient per sota el nas... No en parlem de la podridura que als cossos d'aquests éssers hi nia; a voltes (dis-sortadament moltes), n'hi ha algun que té fills, pobres infants, amb taques rares, crostes, llagues obertes i deformats que ni llurs pares tenen un trosset de cor per a fer un petó a aquelles deixes seves, gairebé inguaribles totes.

En aquests temps de farsa i de mentida és un mitjà de somniar coses impossibles, és forjar-se una il·lusió, que es pensen viure, veient després, en despertar-se, que res ha estat veritat, i llavors aquests caps degenerats pensen una miqueta i reconeixen la hipocresia que ens mou i ens fa parlar, i de rutina, amb el cap mig tèrbol, tornen a punxar-se la carn infecte, sense adonar-se que serveixen de reclam per a qualsevol diari d'esqueles i d'anuncis.

JOAN ROLSELL ARENA

Un marit com n'hi han molts

En Marcel torna a casa més aviat que cap dia, i troba la seva muller en braços d'un galant.

—Ah, pecadora! No podien tancar la porta amb clau? He estat jo que us he vist, i això no té importància, però si arriba a entrar qualsevol altre, potser hauria pensat mal.

Com aquí!...

A Viena, en les eleccions municipals, han guanyat els socialistes.

I heus ací els projectes que han aprovat immediatament: Protecció als aprenents, lleis de protecció per als llogaters d'habitacions, desenrotllament de la cultura popular, protecció a les mares, subsidis als obrers sense feina, impostos sobre el luxe i reforma fonamental de l'ensenyança.

Sí vaja, com aquí, com a Barcelona, si fal-

ESTIU EIG

Ja sóc a fora; sóc a fora:
tresco pels boscos amb delit,
surto de casa de bon hora
i en fer-se fosc, m'entorno al llit.

Quan crema el sol, allà al migdia,
no em moc de casa, francament;
i el dinà espero amb alegria
i aquell vinet glaçat talment.

Fumo un cigar de sobretaula
i prenc café com un burges;
si vull xerrar prenc la paraula;
si estic callat ningú em diu res.

La migdiada deliciosa
ja puc dormir sota l'emparrat;
és l'hora dolça i agradable
en la qual goso de veritat.

Després la tarda ja declina,
poc a pocet devalla el sol,
i jo, imitant a la padrina,
surto tranquil a donà el vol.

Veig l'hort gemat ple de carbasses
i de melons més avallat;
veig les gallines totes lasses
i el gall que, és clar, fa el gallaret.

Veig els vinyars que enllà s'estenen
amb el raim mig verolat;
i els vinyaters que van i vénen
amb les xeringues del sulfat.

I sens voler sento que em volen
poc a pocet els pensaments,
els pensaments aquells que volen
el cor omplir-me de turments.

Els ideals se m'apaivaguen
i els vius anhels tots esclaimats,
com unes ombres febles, vaguen
per la buidor dels camps segats.

Oh, l'estiu eieg és bella cosa;
és un sedant per als sentits;
i res al cor no em pot fer nosa,
quan els grills canten ensopits.

Però, per què no confessar-ho?
de tant en tant, em trobo un buit
a dintre el cor, i ai! en notar-ho,
penso: pobret, si que estàs cuit!

Sabeu què enyoro? el rebombori
esquelloter de la ciutat;
aquell bullit que és un desori,
aquell tragi mai aturat.

Aquell quartet que és un santuari,
aquells amics tan expansius,
aquelles planes de diari
plenes de títols suggestius.

Aquella dona que es situa
cridant periòdics al cantó
i quina veu de cacatua
em fa l'efecte d'un corcò...

Pla bé comprenc que els bons ministres
després d'un any de tan mareig,
per no tenir idees tristes,
vulguin també llur estiu eieg.

Prò també penso que els hi passa,
ço que ara he dit que em passa a mi;
quan han tastat la vida bona,
ja tenen ganes de fugi.

Enyoren, pobres! la cartera
i el sotragueig ministerial
i aquella gent que els va al darrera
i aquella pompa oficial...

Prou que en venir la cessantia
reposaran més que ningú,
res no faran en tot el dia,
car un bon sou tindran segü.

Llavors, ja lliures de cabòries,
de maldecaps i de mareig,
tindran vacances meritòries;
tot l'any per ells serà estiu eieg!

FLOK

Ben pagat

En Marcel es casà l'altre dia. En acabar la
cerimònia, Marcel anà a trobar el capellà i li
digué:

—Digu'm quant li dec.

—Domeu-me el que vulgueu o el que podeu,
aquí no hi ha preu fix.

—Sou molt bo, senyor rector. Li donaré el
que em resta del bitllet que he canviat aquest
matí. Vostè no sap el que costa casar-se avui
dia.

En Marcel s'escura una, i després l'altra, totes
les butxaques, i li deixa damunt la taula
65 cèntims. El capellà arronça el mas dient
per ell: "Dos rals i mig per un casament!"
Després afegeix en veu alta:

—Déu us ho pagarà

Tres mesos més tard el capellà troba a En
Marcel.

—Com et va el casori? Estàs content?

—Ai, no me'n parli! Millor hauria estat que
m'hagués tirat al mar amb una pedra al coll.
La meua vida és un infern!

—Si que em sap greu, pren paciència; la
teva dona és jove i es pot corregir. Però, entre
nosaltres sigui dit, què volies trobar per
65 cèntims?

Correm un greu perill

He vist en un periòdic gràfic, el retrat de
l'Uzucudum, el boxador temible, que amb la
força dels seus punys i la destresa amb què
els mou va tombant a tots els seus col·legues
que se li posen davant.

La fotografia a la qual faig referència, el
presenta donant a tres "girls" de Nova York
una prova de la seva resistència; les tres noies
apareixen sostingudes per l'atleta, portant-ne
una damunt les espatlles i alçant les dues res-
tants una a cada braç. Aquesta exhibició de
potència, si bé ha fet vibrar el meu orgull d'i-
bèric, m'ha preocupat fonamentalment, perquè em
fa témer pel futur del famós lluitador.

Les xamoses "girls", prenen part en una
revista que amb el títol de "Una nit a Espanya"
s'està representant a la ciutat dels rasca-
cels. La que seu a les espatlles de l'Uzucudum,
porta un senzill vestit de bany dels que
ara estan de moda i la pell de les seves blan-
ques i satinades cuixes acarona suauement les
galdes del boxador.

La composició de lloc és aviat feta. Ell,
jove, fort i amb una sang meridional a les ve-
nes. Elles, boniques, fàcils i incapaces de de-
ixar perdre uns dòlars i menys venint de les
mans d'un home del qual se'n parla arreu del
món amb admiració.

Tenint en compte les circumstàncies que
concorren en els quatre personatges de la fo-
tografia, podem deduir que l'Uzucudum no dona
gaire importància a les lleis fisiològiques, i pot
ben succeir que de campió de pes fort que és
en l'actualitat, passi en poc temps a ésser-ho
del pes mosca, i seguint el procés, a confon-
dre's llastimosament amb els elements que in-
tegren el món infinitament petit. I llavors, què?
No sentiu angúnia en pensar que podríem ésser
víctimes d'una catàstrofe semblant?

T. RUSCA

Les dents noves

Un sagristà va encarregar a un odontòleg
que li fes un joc de dents nou de trinca.

—Què li passa amb les dents?—preguntà
el protèsic.

—Trobo que no treballen prou bé—respon-
gué el sagristà.

—Però li fan mal? Les té corcades?

—No, senyor, no. Solament això, que no
treballen prou bé.

—A veure. Obri la boca. Però si vostè té
uns queixals de ferro.

—Vol dir que no estan rovellats?

—Gens ni mica.

—No convindria canviar-los, potser?

—Ah! Això com vulgui.

—Es que... sap? Amb dents noves em sem-
bla que podria menjar més.

L'HERRIOT

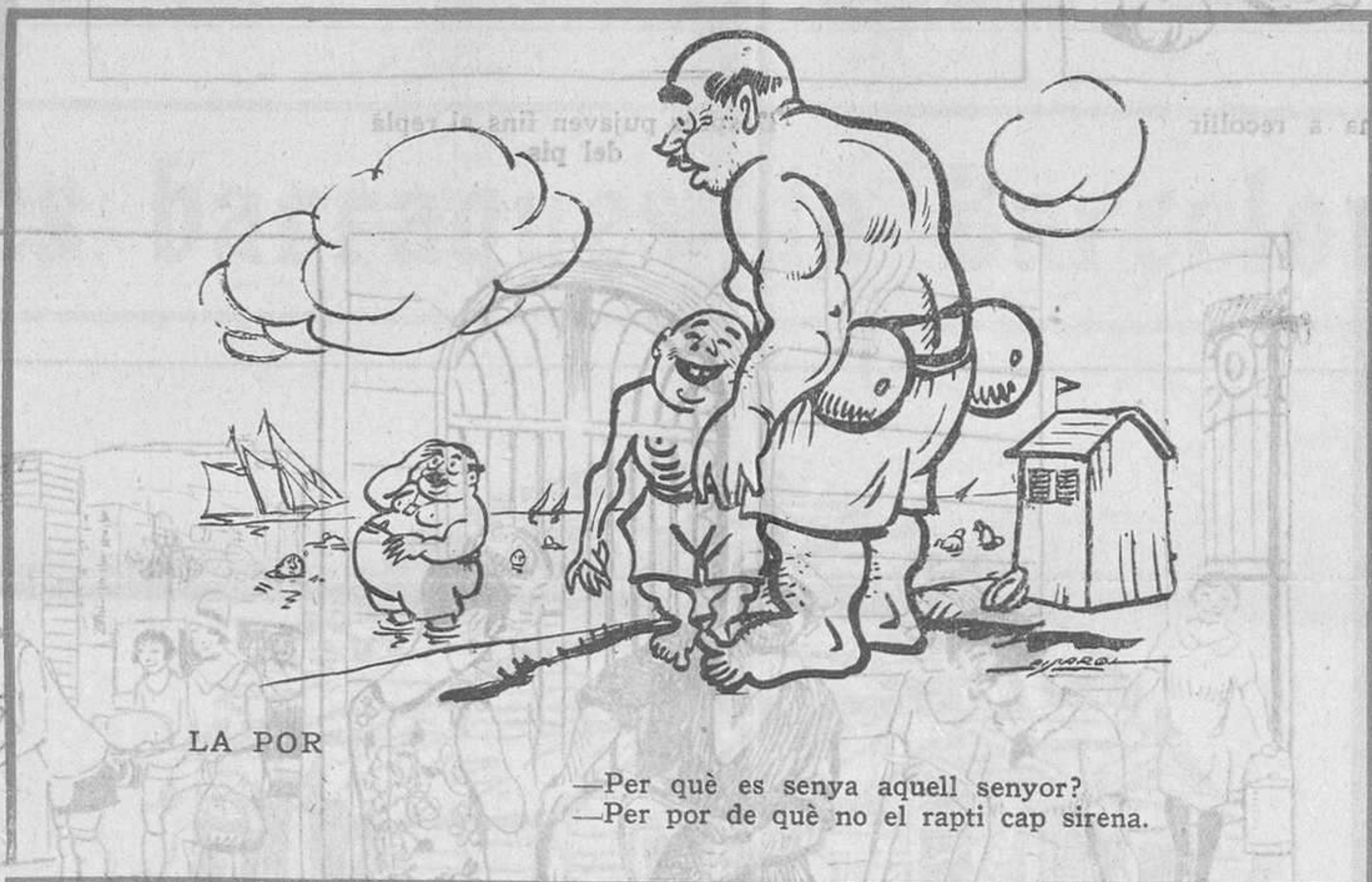
Damunt el front de marbre de l'Herriot
el nou ideal de França aguaita el món.
Té l'aire del guerrer Napoleó
i el gest inverosímil d'aligot.

Com l'àguila francesa, tot ho pot,
que porta de Danton, l'altè recon-
d per transformar la França en un segon;
perquè és valent, enèrgic, noble i fort.

Ets la sombra viril de Bonapart,
sents la rànica "noblesa d'aquell temps"
en què els homes no havien volat mai.

La història dels llinatges s'ha acabat:
la Humanitat demana Presidents
que no esguardin el món, sinó l'espai.

FRANCIS DUPONT

LA POR

—Per què es senya aquell senyor?
—Per por de què no el rapti cap sirena.

Costums

En Jaume va a inscriure un fill al Jutjat.
L'empleat posa les qüestions habituals:

—El nom del pare?

—Jaume Molins.

—Nom de la mare?

—Ai, ara no me'n recordo!

—Com? Vós no sabeu el nom de la vostra
dona?

—No.

—No és possible això. Quan vós la criden,
com li dieu?

—M'explicaré, jo no la crido mai, la xiuho.

PEGAR UNA DONA ES BATRE UN
SAC DE FARINA: EL BO SE'N VA
I QUEDA EL DOLENT

Reflexions exterioritzades

VEIENT BALLAR EL "CHARLESTON"

Que brami un ase mentre uns artistes execu-
ten devotament una simfonia de Beethoven, no
té res d'estrany, i l'ase pot ésser perdonat del
seu sacrilegi en gràcia a la seva inconsciència.
Però que un home o una dona tractin d'imitar
aquest bram amb tot l'esment i perfecció pos-
sibles com a cosa corrent, naturalíssima, noble
i digna de la evolucionada espècie a què perteneixen,
confesso que és una mica sorprenent i bon xic
incomprensible. I amb tot, els imitadors dels
ases hi són a gavells al món; per cert que
bramen tan bé i tant, que jo diria de seguida
que són ases autèntics, si no tinguéssim por d'ofendre
de mala manera a aquesta simpàtica i treballadora
espècie orelluda, un xic massa resignada, però
també, tan digna!

OINT UNA CONVERSA

Hi ha animals que tan sols els hi manca el
parlar; en canvi, hi ha homes, que aquest els
sobra.

A. GALL/IRD

El gall

En Ricard, que es menjaria un ànec sense
desplomar-lo, tenia un gall del més preciós
que hi ha; la boca se li feia aigua, però la seva
dona no volia que el matés. Aquest gall n'era
la causa de les més sorolloses qüestions.

Heus ací que un dia el matxo d'En Ricard
es posà malalt i, com de costum, el gall es posà
a cantar. Això ja era massa, i En Ricard aga-
fà un bastó i amenaçant el gall, li digué en-
fadat:

—Calla, burro! No te'n dones vergonya de
cantar quan hi ha un malalt a la família?

El nou jueu errant

Dien que el reaccionari Daudet s'ha refu-
giat a Bèlgica.

Dien que, com un altre jueu errant, està
disposat a córrer el món abans d'entrar a
França, aquest país maleït on persegueixen
els apòstols (sic) amb mangueres.

Dien que, convidat pel P. Vallet, que el
vol fer exercitant, vindrà a Barcelona.

Quina broma que farem!

Un banquer estafador

L'han descobert a França, i sembla que el
descobriment ha fet sensació.

Nosaltres trobem que un banquer estafador
no és pas una cosa tan extraordinària!

Unes "Memòries"

La dona de l'ex-Kaiser d'Alemanya—desen-
cadador de la guerra que ha emplenat el
món de misèria i d'abjecció—diuen que escriu
les seves "Memòries".

La premsa dona molta importància al fet
de què aquesta dona escrigui unes "Memòries"
que, segurament, seran una enfilada de vulga-
ritats i xafarderies.

Nosaltres creiem que no n'hi ha per tant.
Valdria més que es cuidés de la casa i de
fer anar dret el seu marit.

Companyerisme de cafeter

Hi havia un tintorer que tothom el coneixia
perquè no pagava mai les coses dues ve-
gades, i alguna que altra, ni una. L'altra dia
tingué quatre invitats a dinar, als quals des-
prés els portà a prendre café.

Després del café, va demanar cervesa, des-
prés llimonada. Amb això s'acosta l'amo i amb
una senyal li diu: Sóc jo el que dec tot això".

—Està bé—respongué el cafeter, per a no
fer-lo quedar malament davant dels amics.

—"Bueno", per acomiadament, porta'ns un
"cocktail".

Però el cafeter respongué:

—No, res mes. Escolta, ja saps que jo no
sóc gelós del treball dels altres; per aquí a
la vora hi han altres cafeters, aneu-hi; tots ens
hem de guanyar la vida!

Anar per llana...

En Pere té un petit compte per a arreglar
amb dos.

Un dia li diu al seu amic Lluís:

—Escolta, això no pot quedar així. Acom-
panya'm a casa d'aquests dos murrissos; jo
pujaré sol, i no tardaré gaire a baixar. Tu t'es-
peres aquí a la vorera, que ells no tardaran
gaire a saltar per la finestra. Tu podràs com-
ptar mentre vagin calent... un... dos...

En Pere puja a casa dels seus enemics. Un
soroll de disputa s'aixeca, la finestra s'obre vio-
lentment i una persona va a caure damunt l'em-
pedrat.

—Un...—compta l'amic.

—Ai, no comptis més.—respon En Pere—,
sóc jo, i no va pas de broma.

MIRA LA TEVA SOGRA COM UNA
ESTRELLA DEL CEL... PERO MIRA-
LA DE LLUNY

Tot s'ha d'aprofitar

Davant d'un estanc es troben dos amics.

—L'un diu a l'altre:

—Entra, home, et pago un cigar.

—Gràcies, home, t'ho agraeixo, però no fumo.

—Tira, home, un cigar com aquest no fa
mal a ningú.

—"Bueno", ja que vols convidar-me, i com
que jo no fumo, si no et sap greu, en comptes
d'un cigar, prendré un segell de ral.

Ja ho sabem

Un capellà acaba d'arribar al poble on el
bisbe l'ha destinat.

Les ovelles surten a rebre el seu pastor.
Les forces vives el voltren.

L'apotecari, que és una mica escèptic, vol
conèixer el caràcter i el geni del nou rector i
li fa una pregunta maliciosa.

—Escolti, mossèn. Vostè donaria terra sa-
grada, vostè enterraria a un lliurepensador, si
es morís?

—Com s'entén enterrar-ne un?—respon el
del vestit negre.—Els vull enterrar tots.

El bon sentit

Un pagès comença a fer-se vell.

—Quants anys teniu?—li pregunten.

—No ho sé pas!

—Com? No sabeu la vostra edat?

—Jo compto els diners i el bestiar, perquè
me'ls poden robar; però els anys no vull per-
dre el temps en comptar-los; no tinc pas por
de perdre'ls.

El vent

—Ai, doctor! Jo tinc com una bola dintre
l'estómac que puja, baixa, torna a pujar, tor-
na a baixar. Vostè no em podria dir el que és?

—Es molt senzill, bon home. Es un vent.

—Però d'on ve que es passeja amunt i avall?

—Home, és que està en dubte. Com que te-
nit una cara, que sembla un c., no sap per
on sortir.

El sant treball

En Jaumet s'ha posat a descansar sobre uns
taulons del moll. Fa cara de fadigat.

Un turista passa i li diu:

—Sembla que esteu cansat.

—No me'n parlen, que aquesta feina rebenta.

—Quina feina?

—Veieu aquests homes que descarreguen els
vaixells? Puja aquesta escala, baixa al vaixell.
Tornar a pujar amb càrrega i portar-la fins
al camió, des de les sis del matí fins a les sis
de la nit. No me'n parlen!

—I fa molt temps que feu aquesta feina?

—No; però jo començo demà.

L'EPOPEIA DE LA RECOLLIDA

Temps enrera entraven a la cuina a recollir les escombraries

Després pujaven fins al replà del pis

I no ho diem perquè sí, hem obert el paquet davant de l'estanquer, més d'una vegada, i li hem fet constar.

A Florida una senyora ha portat al món el fill número 24.

Aquesta senyora és campiona i no es dona el "postín" que es donen altres campions deportius.

A veure, que aixequin el dit totes les senyores del món que hagin tingut 24 fills.

I en l'època que estem, que cap dona no vol tenir fills. Les dones d'avui més els preocupa semblar homes que no pas ésser bones mares.

Un home pobre anà a demanar caritat a la porta d'una fàbrica i li donaren per almona un gec de garrotades. Hagué d'anar al Dispensari.

No hi posem adjectius perquè en diríem masses i massa forts.

Un mutimilionari americà ha fet el viatge a Europa en passatge de tercera.

Fan això perquè es parli d'ells. De la diferència del passatge de tercera al de primera, què n'ha fet?

Se l'ha quedat. Ens creiem que l'havia donat als pobres.

Unes 15.000 famílies associades, de Wichita (Nova York), s'han compromès a fer el boicot a la Companyia de Gas.

Les que tenen més punt en sostenir l'esmentat boicot són les dones. Volen que rebaixin el preu.

Això són dones!

Hem llegit en un diari espanyol, que a un diari francès li comuniquen de Londres que, segons la premsa alemanya, ha caigut un pont en construcció.

Ni que fos un secret s'hauria fet córrer tant la notícia.

I quin safareig!

"CORI MORI"

Els qui, com jo, hem tingut la sort de viure —encara que de vegades, moltes, sols fem que anar vivint— alguns anys sense moure'ns de la terra on havem nat, hem tingut, a l'ensem, la dissort d'anar veient com, poc a poc, es moren les coses nostres, per a transformar-se en modernitats copiades del defora.

Jo, ja sé que, per a molts, això no ha d'ésser punt cabdal de crítica, car les ciutats totes han de modernitzar-se, encara que sigui solament per a donar fe de "renovar-se o morir", cèlebre màxima, inventada que fou, no sé si per En Schopenhauer o pel "Noy de Tona", que fou un altre filòsof, malgrat que la història no hagi tingut temps de retre-li justícia i llor.

Això de la renovació, per altra banda, està molt bé, sobretot tenint la por de morir, puix allò d'"un bel morir" són "cuentos"... El que no està prou bé, però, és que per a renovar-se s'hagin d'adquirir els costums dels altres i perdre les tradicions i les coses típiques que eren, precisament, el segell de la nostra vida.

La nostra vida, avui, ja no en té cap de segell. És una mena d'estira i aflixa, amb la imitació constant del que bonament o malament, volen importar-nos de l'estranger.

Però, bé estaria tot, si tot és reduït a allò superficial; però per ço que jo no passo, és per perdre fins la tradició del ventrell.

Perquè, a veure: per quins set sous ara hem de menjar diferent de sempre, només que per fer-ho com els altres? Per què ens deixem servir el menjar com els de fora? Això és fer un tort als de casa! Es que no en sabien? Es que les coses de casa no tenien prou gust?

Això de què s'hagin modernitzat fins les cases de menjar i que les cartes hagin d'ésser "menús", vulguis que no vulguis, em posa fora de mi mateix, creieu, i em fa enyorar aquelles típiques fondes de sisos, servides per aquells cambres en mànigues de camisa i espardeunya negra, que amb el xavet al front i el tovalló al braç, us cantaven sense perdre l'alè el bé de Déu de guisats a punt de solfa, molt millor que el "Musclaire" abans de deixar-se de fer musclos.

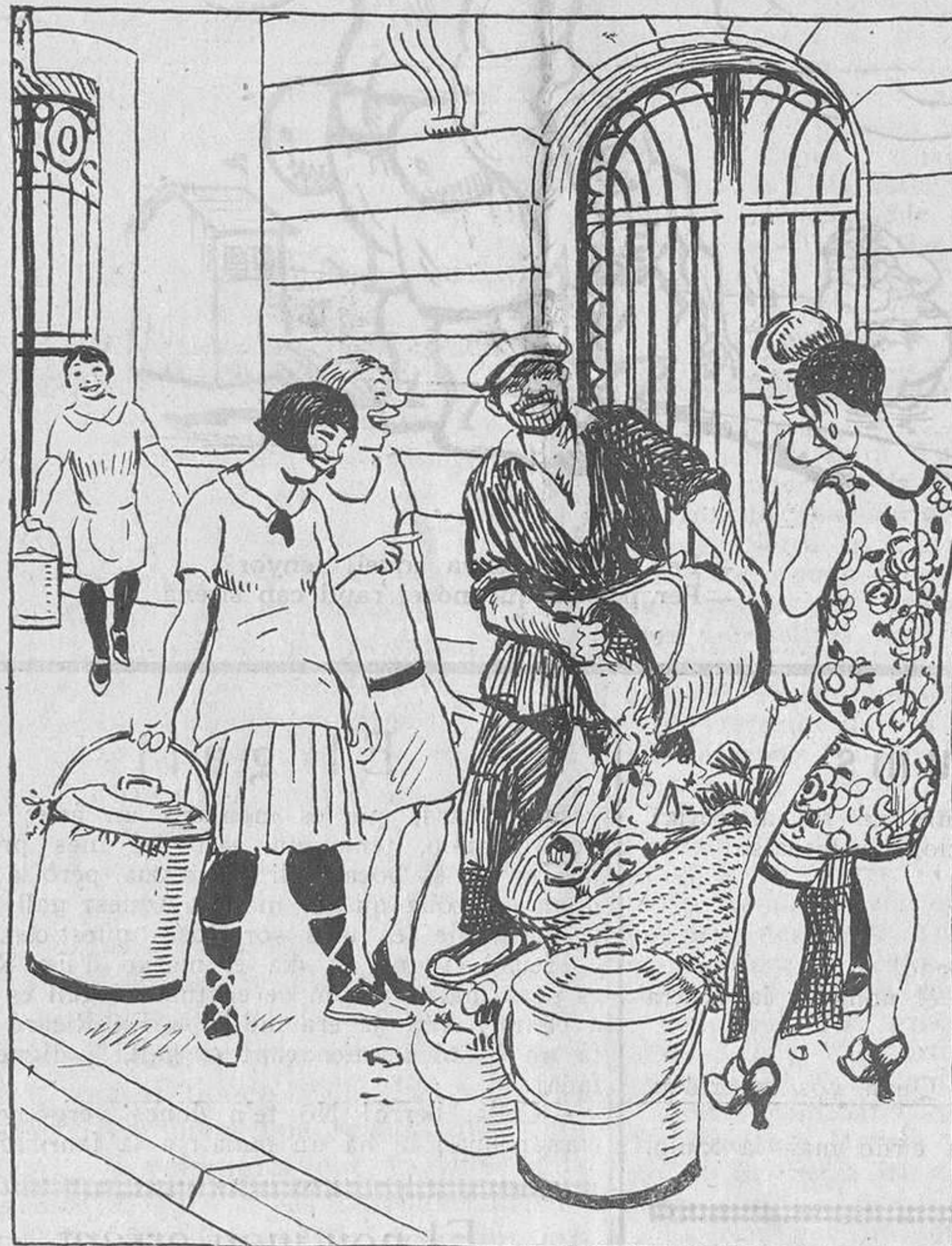
Hom s'asseia satisfet d'estar per casa, i a casa, i complascent anàveu oïnt allò de: "Hi ha la sopa d'all i d'aquella, monges amb bròquil, pops amb ceba, una marxa d'estofat, la truita amb entrebanes, l'arròs amb llumenes, costellons de barril amb piano de manubri, l'orlanda, la ullera, la pera, la figa, etc." I aquell "bon profit", i aquell "visqui" o "pel noi" de l'acabar?

On són amats "A Cà'n Mosques", "Cà l'Afarta Pabres", "Cà'n Garlanda", "Cà'l Béco", "Cà'n Mai Tanquis": tota la munió de punts on es menjava bé i baratet, sense noms estranys, ni sense etiquetes?...

I en els "xeffis", banquets d'avui, per què ara no hi ha gairebé res de casa?

Es que el menjar amb noms estrangers fa més bon profit? Es que el servir a tall d'"hòtel", dona més rendiment, senyors fondistes?

I la pàtria? I els ideals? On són? A veure? Com queden? Que potser no es recorden que

Avui, en canvi, les has de baixar fins al carrer si vols que te les recullin

I demà, les hauràs de portar a casa S. M. l'Escombriaire, preguntant-li que se les quedi

(De la nostra germana petita "L'Esquella de la Torratxa", que els publicà la passada setmana.)

la millor manera de fer pàtria és acontentar la panxa amb el que és del seu grat? I si a les panxes catalanes han d'acontentar-les amb coses no catalanes com volen que subsisteixin els ideals de la terra?

Poble que perd el costum de menjar i beure al seu estil, és poble mort; malgrat allò de "renovar-se o morir", que no sé si ho va inventar un passant d'En Séneca o En Mussolini.

LLUÍS RAMÍREZ CARULLA

EL PRESENT NUMERO

HA ESTAT VISAT PER LA

CENSURA GOVERNATIVA

A Lifford un partit de futbol ha acabat en una batalla campal.

L'esport, home, l'esport!

Cop de puny va i patacada ve!

Fa una temporadeta que en els paquets de cigarretes de 30 cèntims (com que som pobres, no en podem fumar d'altres) en comptes de 16 cigarretes, segons diu el paquet, només n'hi han 15.

No hi ha dret, senyors de la Companyia Arrendatària!

El secretari de l'Associació Feixista dels Funcionaris Municipals ha advertit, galantment —d'una manera gairebé oficial— a tots els funcionaris municipals italians, que calia saludar de la faïso feixista. Si no—diu el manifest—, "de dalt no cau solament la pluja, la neu i les aloses rostides, sinó que, altres vegades, de valla un juli de garrotades capaç de tornar la memòria als qui l'hagin perduda."

Molt bé, molt bé! Magnífic! Això és governar modèlicament!!!

Alemanya vol pagar. Pagar o pegar?

ELS GOSSOS ES GUANYEN LA VIDA MOVENT LA CUA

Impremta LA CAMPANA :: Oim, 8, Ciutat